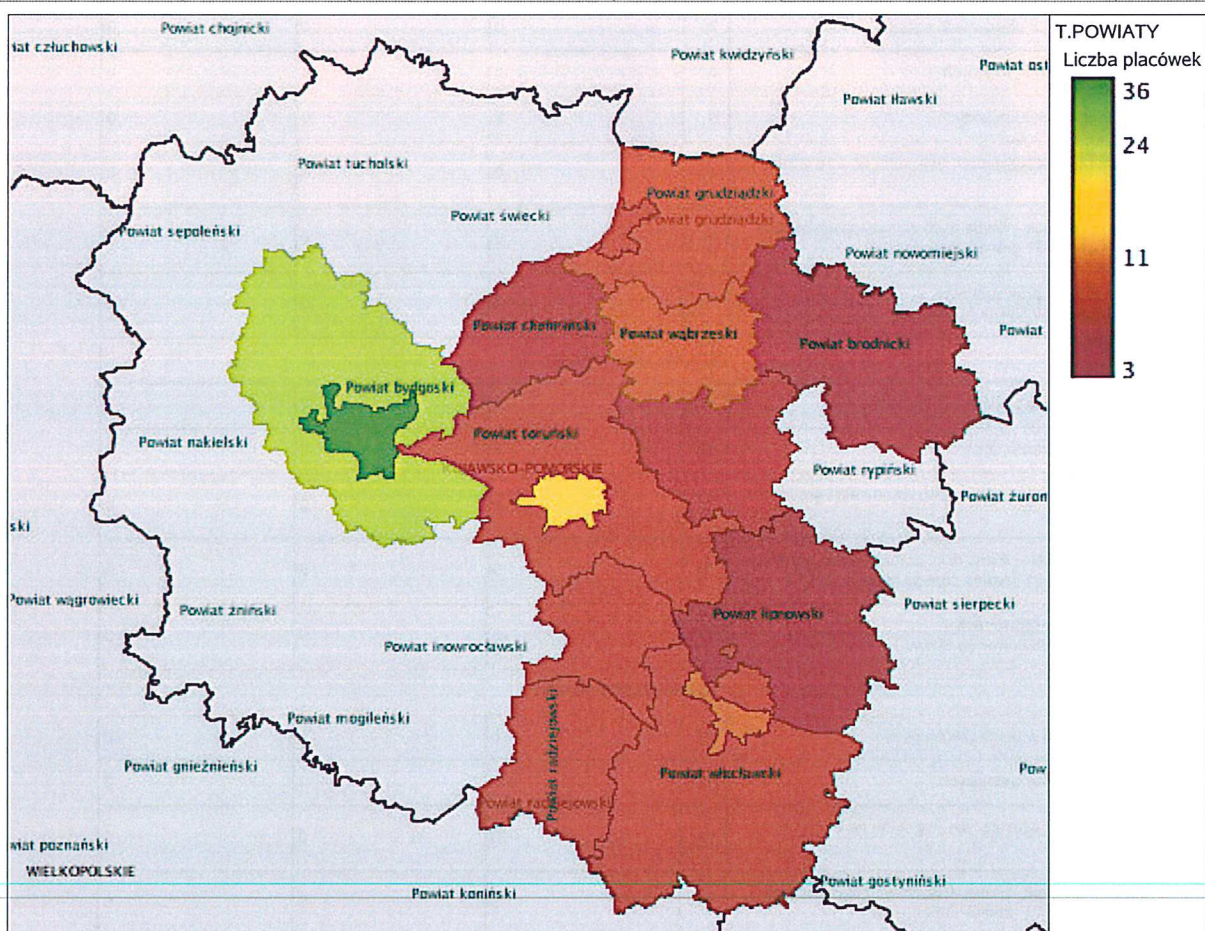

Powiat	Ogółem	DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ	JEDNOSTKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA	KLUBY INTEGRACJI SPOŁECZNEJ	MIESZKANIA CHRONIONE	OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ	OŚRODKI WSPARCIA
Powiat rypiński (kujawsko-pomorskie)	2	1	1		0	0	0
Powiat sępoleński (kujawsko-pomorskie)	4	3	1		0	0	0
Powiat toruński	7	4	1		0	0	2
Powiat tucholski (kujawsko-pomorskie)	3	1	2		0	0	0
Powiat wąbrzeski	4	1	0		0	1	2
Powiat włocławski	7	5	1		0	0	1
Powiat świecki (kujawsko-pomorskie)	5	3	1		0	1	0
Powiat żniński (kujawsko-pomorskie)	6	3	1		0	0	2

ZASOBY INSTYTUCJONALNE POMOCY I WSPARCIA

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2017	Rok oceny	Prognoza 2019
OŚRODKI WSPARCIA - OGÓŁEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	1	90	0	0
Liczba osób korzystających	2	134	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	3	0	0	0
Liczba decyzji odmownych (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	4	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	5	3	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	6	0	0	0
W TYM (z wierszy 1-6):				
ŚRODOWISKOWE DOMY SAMOPOMOCY				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	7	0	0	0
Liczba osób korzystających	8	0	0	0
Liczba osób umieszczonych	9	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	10	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	11	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	12	0	0	0
DZIENNE DOMY POMOCY				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	13	0	0	0
Liczba osób korzystających	14	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	15	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	16	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	17	0	0	0
KLUBY SAMOPOMOCY				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	18	0	0	0
Liczba osób korzystających	19	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	20	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	21	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	22	0	0	0
NOCLEGOWNIE I SCHRONISKA DLA OSÓB BEZDOMNYCH				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	23	90	0	0
Liczba osób korzystających	24	134	0	0
Liczba osób skierowanych w wyniku eksmisji	25	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	26	3	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	27	0	0	0
OGRZEWALNIE				

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2017	Rok oceny	Prognoza 2019
Liczba miejsc w placówkach ogółem	28	0	0	0
Liczba osób korzystających	29	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	30	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	31	0	0	0

ZASOBY INSTYTUCJONALNE POMOCY I WSPARCIA (c.d.)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2017	Rok oceny	Prognoza 2019
DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	1	0	0	0
Liczba osób korzystających	2	0	0	0
Liczba osób umieszczonych	3	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	4	0	0	0
Liczba decyzji odmownych (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	5	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	6	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	7	0	0	0
MIESZKANIA CHRONIONE OGÓŁEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	8	0	0	0
Liczba osób korzystających	9	0	0	0
Liczba osób umieszczonych	10	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	11	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	12	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	13	0	0	0
OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ OGÓŁEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	14	0	0	0
Liczba osób korzystających	15	0	0	0
JEDNOSTKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA				
Liczba osób korzystających	16	425	411	411
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	17	2	2	200
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	18	41 982	71 417	75 900
PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	19	0	0	0
Liczba osób korzystających	20	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	21	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	22	0	0	0

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2017	Rok oceny	Prognoza 2019
PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE OGÓŁEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	23	X	X	X
Liczba osób korzystających	24	X	X	X
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	25	X	X	X
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	26	X	X	X
W tym: PLACÓWKI TYPU RODZINNEGO				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	27	X	X	X
Liczba osób korzystających	28	X	X	X
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	29	X	X	X
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	30	X	X	X
CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ				
Liczba uczestników zajęć	31	0	0	0
KLUB INTEGRACJI SPOŁECZNEJ				
Liczba uczestników zajęć	32	0	0	0
WARSZTAT TERAPII ZAJĘCIOWEJ				
Liczba uczestników zajęć	33	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	34	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	35	0	0	0
ZAKŁAD AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ				
Liczba uczestników zajęć	36	0	0	0

INNE INSTYTUCJE POMOCY I WSPARCIA

Rodzaj instytucji	Wyszczególnienie		Rok 2017	Rok oceny	Prognoza 2019
ośrodek wsparcia - noclegownia, schronisko i dom dla osób bezdomnych	Liczba placówek	1	1	1	1
	Liczba osób korzystających / uczestników	2	134	136	136

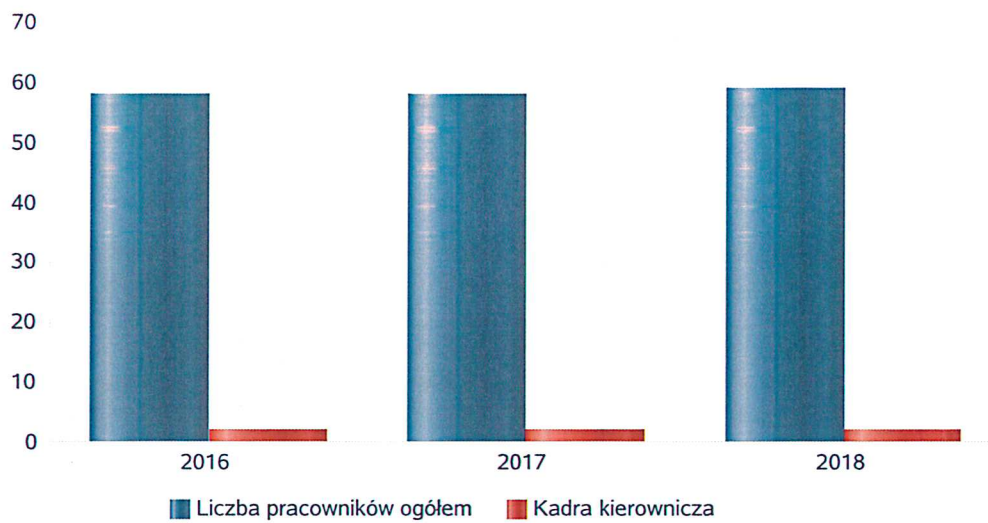
6. Kadra jednostki organizacyjnej pomocy społecznej

W roku oceny, kadra ośrodka pomocy społecznej liczyła 57 osób w tym: kadra kierownicza 2 osoby, pracownicy socjalni 14 osób, pozostali pracownicy 41 osób. Spośród zatrudnionych w ośrodku pomocy społecznej pracowników 32 posiada wykształcenie wyższe, 13 wykształcenie średnie. Specjalizację I i II stopnia w zawodzie pracownika socjalnego posiada 4 pracowników socjalnych. Wśród pracowników 4 osób posiada specjalizację z organizacji pomocy społecznej. Poniżej prezentujemy w formie graficznej szczegółowe dane dotyczące liczby pracowników jednostki w tym: kadry kierowniczej, pracowników socjalnych, wskaźnika specjalizacji pracowników socjalnych.

Kadra jednostek organizacyjnych pomocy społecznej - osoby zatrudnione.

Zatrudnieni	Liczba osób		
	2016	2017	2018
Ogółem we wszystkich rodzajach placówek	56	56	57
Kierownicy, dyrektorzy, zastępcy	2	2	2

Kadra jednostek organizacyjnych pomocy społecznej - osoby zatrudnione

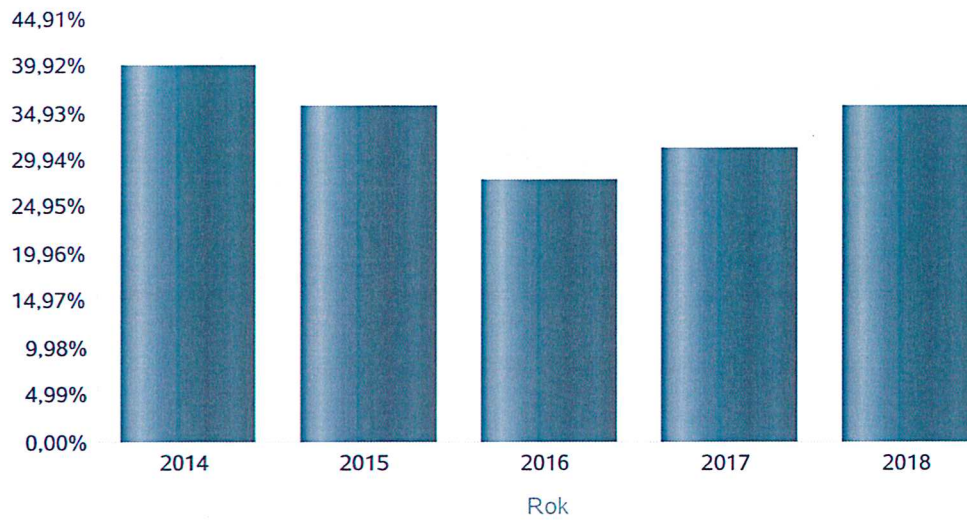

Kadra jednostek organizacyjnych pomocy społecznej.

Wskaźnik obliczany jako stosunek liczby pracowników socjalnych posiadających specjalizację I lub II stopnia w zawodzie pracownik socjalny do liczby wszystkich pracowników socjalnych.

Rok	Wskaźnik
2014	40,00%
2015	35,71%
2016	27,78%
2017	31,25%
2018	35,71%

Stosunek liczby pracowników socjalnych posiadających specjalizację I lub II stopnia w zawodzie pracownik socjalny do liczby wszystkich...

Czy ośrodek spełnia ustawowy warunek 1 pracownik socjalny na 2000 osób lub 1 pracownik socjalny na 50 rodzin i co najmniej 3 pracowników socjalnych.

Rok	Czy spełniony warunek ustawowy dot. pracowników socjalnych	Liczba mieszkańców wg GUS	Liczba rodzin w gminie	Liczba pracowników socjalnych
2016	Tak	24 555	736	18
2017	Tak	24 657	1 042	16
2018	Tak	24 737	1 040	14

6.1. Zatrudnienie pomocnicze w jednostce organizacyjnej pomocy społecznej

Zatrudnienie pomocnicze w jednostce organizacyjnej pomocy społecznej w roku oceny kształtowało się na następującym poziomie: liczba wolontariuszy wyniosła 0 osób, w ramach zatrudnienia subsydiowanego (roboty publiczne, prace interwencyjne i inne) pracowała 1 osoba, staże odbywało 0 osób. Poniżej prezentujemy w formie graficznej szczegółowe dane dotyczące wskaźnika zatrudnienia subsydiowanego w jednostce.

6.2. Zespoły pracy socjalnej i integracji społecznej w jednostce pomocy społecznej

W 2018 roku w jednostce pomocy społecznej funkcjonował 1 Zespół pracy socjalnej i integracji społecznej, które liczyły 20 osób, w tym 14 pracowników socjalnych, o których mowa w artykule 110 ustęp 3 ustawy o pomocy społecznej.

7. Środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego

W gminie Szubin środki finansowe wydatkowane na zadania z zakresu polityki społecznej wyniosły w 2018 roku 40.613.750 zł.. Poziom wydatków w stosunku do roku poprzedniego zmalał o 1.197.217 zł. (co stanowi 2,94%).

W dziale 855 – Rodzina wydatkowano 29.942.229 zł. co stanowi 73,72 % ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej.

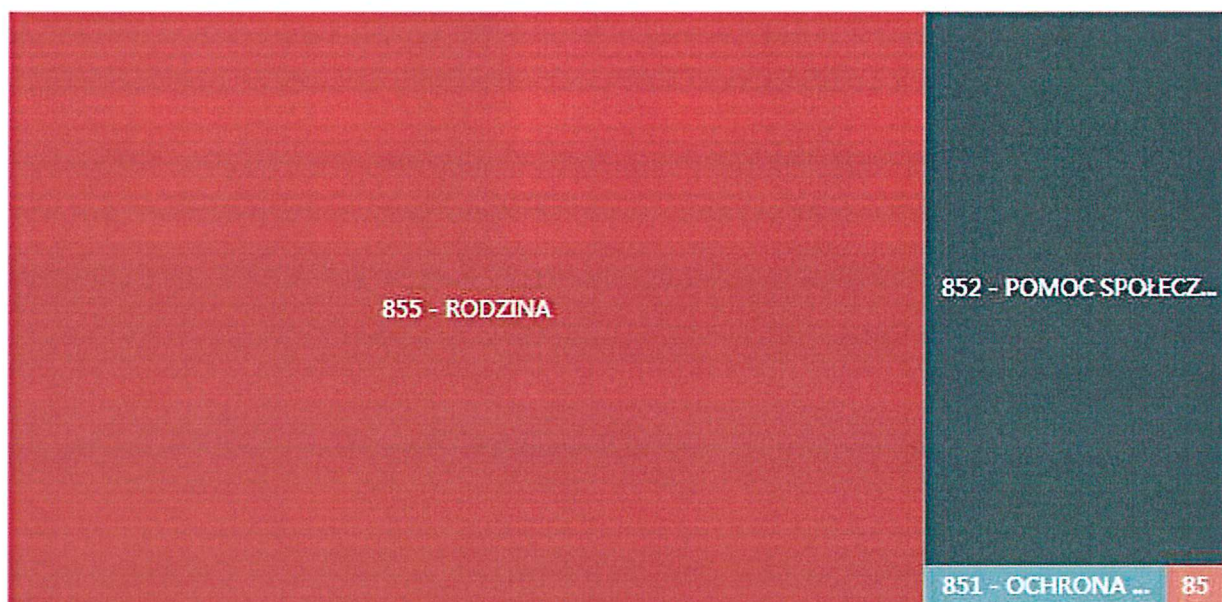
W dziale 852 - Pomoc społeczna wydatkowano 9.350.205 zł. co stanowi 23,02 % ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej.

W dziale 851 - Ochrona zdrowia wydatkowano 581.832 zł. co stanowi 1,43 % ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej.

W dziale 854 - Edukacja i opieka wychowawcza wydatkowano 719.019 zł. co stanowi 1,77 % ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej.

Najwięcej środków wydano na następujące pozycje budżetowe świadczenia wychowawcze, świadczenia rodzinne, "Pomoc państwa w zakresie dożywiania".

WYDATKI W OBSZARACH POLITYKI SPOŁECZNEJ W JEDNOSTKACH SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

- 855 - RODZINA
- 852 - POMOC SPOŁECZNA
- 851 - OCHRONA ZDROWIA
- 854 - EDUKACYJNA OPIEKA WYCHOWAWCZA
- 853 - POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ

852 – POMOC SPOŁECZNA

85

- 852 - POMOC SPOŁECZNA
- 855 - RODZINA
- 853 - POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ
- 851 - OCHRONA ZDROWIA
- 854 - EDUKACYJNA OPIEKA WYCHOWAWCZA

ŚRODKI FINANSOWE NA WYDATKI W POMOCY SPOŁECZNEJ I INNYCH OBSZARACH POLITYKI SPOŁECZNEJ W BUDŻECIE JEDNOSTKI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO (zadania własne i zadania zlecone)
W złotych

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2017	Rok oceny	Prognoza 2019
OGÓŁEM				
OGÓŁEM (działy)	1	41 211 558	40 031 191	35 964 020
W tym: w budżecie OPS/PCPR	2	11 217 841	8 737 525	9 665 186
851 - OCHRONA ZDROWIA				
85153 - Przeciwdziałanie narkomanii	3	167 235	195 284	200 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	4	0	0	0
85154 - Przeciwdziałanie alkoholizmowi	5	213 292	384 270	289 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	6	0	0	0
852 - POMOC SPOŁECZNA				
85202 - Domy pomocy społecznej	7	944 867	1 193 985	1 194 285
w tym: w budżecie OPS / PCPR	8	944 867	1 193 985	1 194 285
85203 - Ośrodki Wsparcia	9	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	10	0	0	0
85205 - Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	11	4 072	5 385	6 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	12	4 072	5 385	6 000
85213 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach centrum integracji społecznej	13	66 552	121 271	65 000

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2017	Rok oceny	Prognoza 2019
w tym: w budżecie OPS / PCPR	14	50 217	48 157	50 217
85214 - Zasilki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	15	1 309 394	1 125 248	1 350 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	16	1 309 394	1 125 248	1 350 000
85215 - Dodatki mieszkaniowe	17	1 071 909	908 786	1 159 908
w tym: w budżecie OPS / PCPR	18	0	0	0
85216 - Zasilki stałe	19	562 849	544 013	600 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	20	562 849	544 013	600 000
85218 - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	21	X	X	X
w tym: w budżecie OPS/PCPR	22	X	X	X
85219 - Ośrodek Pomocy Społecznej	23	1 744 740	1 837 958	2 127 704
w tym: w budżecie OPS/PCPR	24	1 744 740	1 837 958	2 127 704
85220 - Specjalistyczne poradnictwo, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej	25	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	26	0	0	0
85228 - Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	27	2 323 676	2 244 362	2 400 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	28	2 323 676	2 244 362	2 400 000
85230 - Pomoc w zakresie dożywiania	29	1 266 868	1 264 171	1 300 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	30	1 266 868	1 264 171	1 300 000
85231 - Pomoc dla cudzoziemców	31	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	32	0	0	0
W tym (z wiersza 31): Wydatki na pomoc dla cudzoziemców w celu integracji ze środowiskiem (cudzoziemcy, którzy uzyskali status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą)	33	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	34	0	0	0
85232 - Centra Integracji Społecznej	35	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	36	0	0	0
85278 - Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	37	2 669 410	4 200	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	38	2 669 410	4 200	0
85295 - Pozostała działalność	39	107 036	100 822	138 900
w tym: w budżecie OPS / PCPR	40	61 536	58 822	90 900
853 - POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ				
85311 - Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	41	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	42	0	0	0
85321 - Zespoły orzekania o niepełnosprawności	43	0	0	0
w tym: w budżecie dyspozycji OPS / PCPR	44	0	0	0
85324 - Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	45	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	46	0	0	0
85395 - Pozostała działalność w zakresie polityki społecznej	47	6 637	20 464	6 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	48	0	10 008	0
854 - EDUKACYJNA OPIEKA WYCHOWAWCZA				

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2017	Rok oceny	Prognoza 2019
85415 - Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym	49	297 358	139 570	75 252
w tym: w budżecie OPS / PCPR	50	0	0	0
85416 - Pomoc materialna dla uczniów o charakterze motywacyjnym	51	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	52	0	0	0
855 - RODZINA				
85501 - Świadczenie wychowawcze	53	17 861 064	17 346 063	15 204 177
w tym: w budżecie OPS / PCPR	54	0	0	0
85502 - Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	55	10 194 387	10 645 842	9 181 714
w tym: w budżecie OPS / PCPR	56	0	0	0
85504 - Wspieranie rodziny	57	211 492	1 290 059	397 480
w tym: w budżecie OPS / PCPR	58	211 492	300 859	397 480
85505 - Tworzenie i funkcjonowanie żłobków	59	120 000	559 081	120 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	60	0	0	0
85506 - Tworzenie i funkcjonowanie klubów dziecięcych	61	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	62	0	0	0
85507 - Dzienni opiekunowie	63	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	64	0	0	0
85508 - Rodziny zastępcze	65	68 720	100 357	148 600
w tym: w budżecie OPS / PCPR	66	68 720	100 357	148 600
85510 - Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych	67	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	68	0	0	0

8. Aktywność projektowo-konkursowa jednostki organizacyjnej pomocy społecznej

Aktywność projektowo-konkursowa jednostki organizacyjnej pomocy społecznej polega na realizacji projektów finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego, udziału w konkursach ogłaszanych przez Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej oraz na realizacji programów osłonowych. W roku oceny gmina Szubin uczestniczyła: w 1 projekcie z EFS, na łączną kwotę 415.947 zł., które objęły 45 osób, w 1 konkursie ogłaszanym przez MRPIPS na łączną kwotę 82.639 zł., które objęły 4 osoby (asystent rodziny).

9. Współpraca z organizacjami pozarządowymi - zadania zlecone w obszarze pomocy i wsparcia

W gminie Szubin zlecono 18 organizacjom pozarządowym w trybie działalności pożytku publicznego 28 umów/zleceń na kwotę 346.710 zł..

10. Wnioski końcowe

Ocena zasobów pomocy społecznej dla gminy Szubin za 2018 rok została przygotowana na podstawie danych zebranych przez Ośrodek Pomocy Społecznej za pośrednictwem systemu Centralnej Aplikacji Statystycznej MRPIPS. Dane z Oceny umożliwiają analizowanie i monitorowanie występowania problemów społecznych oraz planowanie działań aktywizujących jednostki samorządu terytorialnego w obszarze usług społecznych. Zawarte w niej informacje są materiałem poglądowym mającym ułatwić władzom gminy podejmowanie decyzji związanych z planowaniem budżetu w zakresie polityki społecznej w kolejnym roku i stały się podstawą do sformułowania poniższych wniosków i rekomendacji:

Mając na względzie analizę raportu zasobów pomocy społecznej Gminy Szubin przy planowaniu budżetu na kolejny rok na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej należy zwrócić uwagę na następujące kwestie:

1. Rozwój i wprowadzanie nowych form aktywizacji osób powyżej 60 roku życia. Z danych demograficznych wynika, że stale rośnie grupa mieszkańców Gminy Szubin, którzy ukończyli 60 rok życia. Konieczne staje się zaplanowanie różnorodnych form aktywizacji dla tych osób zgodnych z ich zainteresowaniami.
2. Wzrost nakładów na usługi opiekuńcze. Ciągły proces starzenia się społeczeństwa w Gminie Szubin pociąga za sobą konieczność zapewnienia opieki osobom starszym, które są jej pozbawione ze strony rodziny lub gdy rodzina sama nie jest w stanie zapewnić jej w wymaganym zakresie lub formie. Sukcesywnie w kolejnych latach zwiększa się liczba osób korzystających z usług opiekuńczych, zwłaszcza wśród osób najstarszych wymagających stałej wielogodzinnej opieki. Co za tym idzie corocznie wzrastają nakłady finansowe z budżetu gminy przeznaczone na ten cel. Jednocześnie zgodnie z uchwałą nr XLV/557/18 Rady Miejskiej w Szubinie z dnia 6 sierpnia 2018 roku w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od odpłat oraz trybu ich pobierania, gmina osiąga dochody. Z uwagi na wiek i stan zdrowia podopiecznych, na rzecz których świadczone są usługi, bardzo istotny jest dobór wysoko wykwalifikowanej kadry, osób świadczących usługi na najwyższym poziomie,

a jednocześnie potrafiących być wsparciem w najtrudniejszych dniach choroby. Słusznym jest zatem zapewnienie w budżecie gminy środków pozwalających na odpowiednie wynagrodzenie i ilość kadry stosownie do poziomu świadczonych usług.

3. Dalszy rozwój placówek wsparcia dziennego. W celu możliwie efektywnego wykorzystania istniejących na terenie miasta placówek wsparcia dziennego należy kontynuować działania mające na celu poprawę infrastruktury: dla seniorów - „DOM POKOLEŃ”, a dla dzieci „WINNICA 15”. Z uwagi na brak stałego miejsca, w którym dzieci i młodzież z rodzin dysfunkcyjnych, zagrożonych wykluczeniem mogłyby się spotykać celem rozwoju zainteresowań, pasji, podnoszenia własnej samooceny oraz otrzymać pomoc w rozwiązywaniu problemów edukacyjnych. Konieczna jest poprawa infrastruktury dla realizacji zadań z zakresu polityki społecznej na terenie Gminy Szubin dla możliwości projektowania usług społecznych w formie dziennego domu pobytu lub klubów seniorów dla osób starszych i niepełnosprawnych oraz miejsc do opieki wytchnieniowej.

4. Zapewnienie całodobowej opieki w domach pomocy społecznej. Analizując obszar potrzeb w zakresie pomocy osobom starszym i długotrwale chorym lub niepełnosprawnym, zauważa się stałą konieczność zapewnienia środków w budżecie na odpłatność za pobyt mieszkańców Gminy Szubin w domach pomocy społecznej poza ich dotychczasowym miejscem zamieszkania. Koszty zapewnienia tej opieki stanowią znaczne, stałe i długotrwałe zobowiązanie dla budżetu gminy. Umieszczenie w dps jest ostatecznym rozwiązaniem dla bezpieczeństwa osób wymagających tego wsparcia.

5. Utrzymanie działań podejmowanych na rzecz osób bezdomnych. Bardzo istotnym problemem dla Gminy Szubin jest kwestia bezdomności oraz prowadzenie tułaczego trybu życia przez osoby bezdomne. Jest to zjawisko, z którym boryka się wiele polskich gmin. Samego zjawiska bezdomności nie można całkowicie zlikwidować, ale można podejmować próby jego ograniczenia. Analiza zebranych danych wskazuje, że liczba osób bezdomnych, które zwróciły się o pomoc i wsparcie do MGOPS utrzymuje się na stałym poziomie. W celu prowadzenia działań mających na celu minimalizowanie zagrożeń życia i zdrowia osób, które samodzielnie nie potrafią się zabezpieczyć przed skutkami zimy, w szczególności wobec osób bezdomnych będących pod wpływem alkoholu, współpracujemy z Komisariatem Policji w celu szczególnego nadzoru tych osób. Konieczność stworzenia w przyszłości mieszkań chronionych, treningowych celem wsparcia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym również działań w zakresie zapobiegania eksmisji czy obciążenia komorniczych z tytułu niezapłacenia czynszu.

6. Rozwój poradnictwa specjalistycznego. Poradnictwo specjalistyczne w szczególności: prawne, psychologiczne jest świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych. W MGOPS poradnictwo specjalistyczne funkcjonuje w ramach Biura Informacji Obywatelskiej. Potrzebne jest pozyskanie środków finansowych na zatrudnienie doradców takich jak: psycholog, terapeuta, mediator.

7. Działania na rzecz dzieci z niepełnosprawnością – wczesne rozpoznawanie i terapia oraz wsparcie dla rodzin dzieci dotkniętych niepełnosprawnością.

8. Potrzeba stworzenia mieszkań, spełniających standardy, dla osób z niepełnosprawnością, starszych oraz dla osób będących ofiarami przemocy w rodzinie na czas trwania procedury Niebieskiej Karty.

9. Niezbędne jest zabezpieczenie środków finansowych na zabezpieczenie właściwego poziomu zatrudnienia, w tym dla odpowiedniego wynagrodzenia dla pracowników pomocy społecznej (pracowników socjalnych i opiekunek).

Wartość wskaźnika barometru ubóstwa w wymiarze finansowym w poszczególnych gminach

Powiat	Wskaźnik finansowy
Szubin	-0,17
Powiat (średnia)	-0,00
Województwo (średnia)	0,00

Wartość wskaźnika barometru ubóstwa w wymiarze warunków życia w poszczególnych gminach

Powiat	Wskaźnik finansowy
Szubin	0,26
Powiat (średnia)	-0,03
Województwo (średnia)	0,00

Wartość wskaźnika barometru ubóstwa w wymiarze sytuacji na rynku pracy w poszczególnych gminach

Powiat	Wskaźnik finansowy
Szubin	-0,35
Powiat (średnia)	-0,02
Województwo (średnia)	0,00

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI „ROZNEGO PROGRAMU WSPÓŁPRACY
GMINY SZUBIN Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI ORAZ INNYMI
ORGANIZACJAMI POŻYTKU PUBLICZNEGO ZA ROK 2018.**

Roczny program współpracy Gminy Szubin z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2018 został uchwalony 28 września 2017 r. uchwałą Nr XXXVI/427/17 Rady Miejskiej w Szubinie, na podstawie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Program określił politykę władz Gminy wobec organizacji pozarządowych oraz innych uprawnionych podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego na terenie Gminy Szubin. W 2018 roku założono kontynuację celów rozpoczętych w latach poprzednich, w szczególności w zakresie:

1. kształtowania w świadomości społecznej poczucia współtworzenia i odpowiedzialności za społeczność lokalną,
2. budowania partnerstwa między organami administracji publicznej, a organizacjami pozarządowymi,
3. poznawania środowiska organizacji i ich potrzeb,
4. pobudzania środowisk lokalnych i ich zaangażowanie w tworzeniu oraz realizacji lokalnych strategii rozwoju obszarów wiejskich.

W programie zostały określone następujące formy współpracy:

1. zlecenia zadań publicznych poprzez:
 - a) wspieranie wykonania zadań publicznych wraz z udzieleniem dotacji na dofinansowanie ich realizacji,
 - b) powierzenie wykonania zadań publicznych wraz z udzieleniem dotacji ze środków budżetowych na sfinansowanie ich realizacji,
2. wzajemnego informowania się o planowanych kierunkach działalności i współdziałania w celu zharmonizowania tych kierunków,
3. opiniowania i konsultowania projektów aktów normatywnych Rady Miejskiej w dziedzinach dotyczących działalności statutowej organizacji,
4. przekazywania informacji o aktualnych konkursach i programach dla organizacji,
5. udzielania informacji na temat możliwości pozyskania przez organizację środków finansowych ze źródeł zewnętrznych,
6. organizowania spotkań z przedstawicielami jednostek organizacyjnych Gminy w celu konsultacji zagadnień dotyczących zakresu działania organizacji,
7. organizowania, stosownie do potrzeb, spotkań, konferencji i szkoleń w zakresie będącym przedmiotem zainteresowania organizacji pozarządowych i Gminy.

W 2018 roku przeprowadzono konsultacje projektu „Rocznego programu współpracy Gminy Szubin z organizacjami pozarządowymi oraz innymi organizacjami pożytku publicznego na rok 2019”. Celem przeprowadzonych konsultacji było umożliwienie zainteresowanym organizacjom pozarządowym, włączenie się do współtworzenia dokumentu, który regulował współpracę Gminy Szubin z organizacjami pozarządowymi. Zaproszenie do wzięcia udziału w konsultacjach oraz sprawozdanie z przeprowadzonych konsultacji zostało umieszczone na stronie bip.szubin.pl, na www.szubin.pl oraz na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Miejskim w Szubinie.

W 2018 r. w ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi na otwarte konkursy ofert oraz na tryb pozakonkursowy przyznano dotacje w wysokości 346.710,00 zł, natomiast wykorzystano dotacje w wysokości 345.432,42 zł. Wykaz organizacji pozarządowych oraz wysokość otrzymanych kwot dotacji przedstawiam poniżej.

1. W ramach otwartego konkursu ofert pn. **„Pomoc społeczna w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób poprzez przygotowanie i wydawanie ciepłego posiłku osobom - mieszkańcom gminy Szubin, które własnym staraniem nie mogą go sobie zapewnić”**- kwota przeznaczona na konkurs 48.000,00 zł- została zawarta umowa z Parafialnym oddziałem Akcji Katolickiej przy Parafii św. Andrzeja Boboli w Szubinie na zadanie pn. **„Wydawanie ciepłego posiłku osobom – mieszkańcom gminy Szubin, które własnym staraniem nie mogą go sobie zapewnić”**, termin realizacji zadania 9.01.2018 r. – 31.12.2018 r., kwota przyznanej dotacji – 48.000,00 zł, kwota wykorzystanej dotacji – 48.000,00 zł.
2. **„Nauka, edukacja, ekologia i wychowanie poprzez prowadzenie innych działań o charakterze edukacyjnym, kulturalnym, ekologicznym, w tym organizację warsztatów, szkoleń, prelekcji, konkursów, rozwijanie kształcenia w formach pozaszkolnych”**- kwota przeznaczona na konkurs 20.000,00 zł - zostały zawarte następujące umowy:
 - ze Stowarzyszeniem „Nasza Nadzieja” na zadanie pn. „Oblicze PRL”, termin realizacji zadania 1.02.2018 r. – 31.03.2018 r., kwota przyznanej dotacji – 2.500,00 zł, kwota wykorzystanej dotacji – 2.500,00 zł;
 - ze Stowarzyszeniem Inspiracja SI na zadanie pn. „Twórcze inspiracje”, termin realizacji zadania 1.02.2018 r. – 30.06.2018 r., kwota przyznanej dotacji – 2.000,00 zł, kwota wykorzystanej dotacji – 2.000,00 zł;
 - ze Stowarzyszeniem Gminnej Rady Kobiet w Szubinie na zadanie pn. „Dziedzictwa kulinarnego czar”, termin realizacji zadania 1.03.2018 r. – 31.12.2018 r., kwota przyznanej dotacji – 1.560,00 zł, kwota wykorzystanej dotacji – 1.560,00 zł;
 - ze Stowarzyszeniem Przyjaciół Liceum w Szubinie na zadanie pn. „Kroniki szubińskie”, termin realizacji zadania 1.02.2018 r. – 30.11.2018 r., kwota przyznanej dotacji – 2.860,00 zł, kwota wykorzystanej dotacji – 2.517,35 zł;
 - z Pałucko-Pomorskim Stowarzyszeniem Astronomiczno-Ekologicznym na zadanie pn. „Klasa pod gwiazdami”, termin realizacji zadania 1.05.2018 r. – 30.09.2018 r., kwota przyznanej dotacji – 3.500,00 zł, kwota wykorzystanej dotacji – 3.500,00 zł;
 - ze Stowarzyszeniem „Nasz Zamość” na zadanie pn. „Letnia akademia”, termin realizacji zadania 1.06.2018 r. – 15.09.2018 r., kwota przyznanej dotacji – 5.000,00 zł, kwota wykorzystanej dotacji – 5.000,00 zł;
3. W wyniku rozstrzygnięcia otwartego konkursu ofert pn. **„Nauka, edukacja, ekologia i wychowanie poprzez prowadzenie innych działań o charakterze edukacyjnym, kulturalnym, ekologicznym, w tym organizację warsztatów, szkoleń, prelekcji, konkursów, rozwijanie kształcenia w formach pozaszkolnych”** na wykonywanie zadań publicznych Gminy Szubin w 2018 roku złożona przez Chorągiew Kujawsko-Pomorską ZHP Hufiec Pałuki oferta pn. „Na tropie średniowiecza” została zaakceptowana do realizacji. Kwota przyznanej dotacji wyniosła 2.580,00 zł i była niższa od kwoty wnioskowanej w ofercie. W związku z powyższym Chorągiew Kujawsko-Pomorska ZHP Hufiec Pałuki odstąpiła od zawarcia umowy o realizację zadania publicznego.
 - W ramach otwartego konkursu ofert pn. **„Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej i sportu poprzez prowadzenie z dziećmi, młodzieżą i dorosłymi zajęć treningowych, organizowanie zawodów oraz imprez sportowych o zasięgu lokalnym i ponad lokalnym, udział w zawodach w ramach współzawodnictwa sportowego”** – kwota przeznaczona na konkurs 250.000,00 zł - zostały zawarte następujące umowy:

- z Ludowym Uczniowskim Klubem Sportowym „LUKS Kołaczkowo” na zadanie pn. „Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu poprzez prowadzenie sekcji tenisa stołowego i udział w rozgrywkach ligowych i indywidualnych PZTS klubu LUKS Kołaczkowo”, termin realizacji zadania 9.01.2018 r. – 31.12.2018 r., kwota przyznanej dotacji – 10.000,00 zł, kwota wykorzystanej dotacji – 9.999,92 zł;
 - z Uczniowskim Klubem Sportowym „Szachowa Dwójka”, na zadanie pn. „Upowszechnianie życia szachowego w gminie Szubin”, termin realizacji zadania 10.01.2018 r. – 31.12.2018 r., kwota przyznanej dotacji – 5.000,00 zł, kwota wykorzystanej dotacji – 4.869,92 zł;
 - z Uczniowskim Klubem Sportowym „Pelikan Szubin” na zadanie pn. „Szkolenie sportowe dzieci i młodzieży w piłce nożnej”, termin realizacji zadania 11.01.2018 r. – 31.12.2018 r., kwota przyznanej dotacji – 8.000,00 zł, kwota wykorzystanej dotacji – 8.000,00 zł; Do powyższej umowy został zawarty Aneks nr 1 z dnia 6.09.2018 r. dotyczący zmiany terminu wypłaty IV transzy dotacji;
 - z Uczniowskim Klubem Sportowym „Wyspiański” Szubin na zadanie pn. „Rozpowszechnianie idei aktywnego spędzania czasu wolnego wśród dzieci i młodzieży gminy Szubin poprzez organizację zajęć lekkoatletycznych”, termin realizacji zadania 15.01.2018 r. – 31.12.2018 r., kwota przyznanej dotacji – 18.000,00 zł, kwota wykorzystanej dotacji – 18.000,00 zł;
 - z Ogniskiem TKKF Instalator-Pelikan na zadanie pn. „Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu podczas czasu wolnego dzieci, młodzieży i seniorów na terenie gminy Szubin”, termin realizacji zadania 18.01.2018 r. – 31.12.2018 r., kwota przyznanej dotacji – 4.000,00 zł, kwota wykorzystanej dotacji – 4.000,00 zł;
 - z Uczniowskim Klubem Biegacza im. Stefana Bąka na zadanie pn. „Zabezpieczenie czasu wolnego dzieci i młodzieży przez szkolenie i rozpowszechnianie lekkiej atletyki oraz organizację Czwartków LA”, termin realizacji zadania 18.01.2018 r. – 31.12.2018 r., kwota przyznanej dotacji – 21.000,00 zł, kwota wykorzystanej dotacji – 20.950,00zł;
 - z Ludowym Klubem Sportowym „Szubinianka” na zadanie pn. „Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej i sportu poprzez prowadzenie z dziećmi, młodzieżą i dorosłymi zajęć treningowych, organizowanie zawodów oraz imprez sportowych o zasięgu lokalnym i ponad lokalnym, udział w zawodach w ramach współzawodnictwa sportowego w zakresie trzech sekcji sportowych: piłki nożnej, koszykówki i judo”, termin realizacji zadania 18.01.2018 r. – 31.12.2018 r., kwota przyznanej dotacji – 157.000,00 zł, kwota wykorzystanej dotacji – 156.323,14 zł;
 - z Ludowym Zespołem Sportowym „Iskra” Zamość-Rynarzewo na zadanie pn. „Uczestnictwo w rozgrywkach K-P Związku Piłki Nożnej oraz organizowanie czasu wolnego młodzieży i osób dorosłych sołectw Zamościa, Rynarzewa, Szkocji i Turu”, termin realizacji zadania 18.01.2018 r. – 31.12.2018 r., kwota przyznanej dotacji – 9.000,00 zł, kwota wykorzystanej dotacji – 9.000,00 zł;
 - na zadanie pn. „Upowszechniania kultury fizycznej i sportu poprzez prowadzenie sekcji piłki nożnej w LZS „VICTORIA” Kołaczkowo”, termin realizacji zadania 22.01.2018 r. – 31.12.2018 r., kwota przyznanej dotacji – 9.000,00 zł, kwota wykorzystanej dotacji – 8.944,00 zł;
 - z Ludowym Zespołem Sportowym „Zieloni” Zalesie na zadanie pn. „Wspieranie, upowszechnianie, kultury fizycznej i sportu poprzez prowadzenie sekcji piłki nożnej przez Ludowy Zespół Sportowy Zieloni Zalesie”, termin realizacji zadania 23.01.2018 r. – 31.12.2018 r., kwota przyznanej dotacji – 9.000,00 zł, kwota wykorzystanej dotacji – 8.978,09 zł;
4. W ramach otwartego konkursu ofert pn. **„Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej i sportu poprzez organizację letnich, zimowych obozów sportowych dla**

dzieci i młodzieży” – kwota przeznaczona na konkurs 15.000,00 zł - zostały zawarte następujące umowy:

- z Uczniowskim Klubem Biegacza im. Stefana Bąka na zadanie pn. „Organizacja letniego obozu sportowego dla dzieci i młodzieży”, termin realizacji zadania 1.04.2018 r. – 31.07.2018 r., kwota przyznanej dotacji – 4.090,00 zł, kwota wykorzystanej dotacji – 4.090,00 zł;
 - z Ludowym Klubem Sportowym „Szubinianka” na zadanie pn. „Wspieranie, upowszechnianie kultury fizycznej i sportu poprzez przeprowadzenie obozu sportowego letniego dla sekcji judo LKS Szubinianka Szubin”, termin realizacji zadania 1.04.2018 r. – 31.08.2018 r., kwota przyznanej dotacji – 3.560,00 zł, kwota wykorzystanej dotacji – 3.560,00 zł;
 - z Ludowym Uczniowskim Klubem Sportowym „LUKS Kołaczkowo” na zadanie pn. „Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej i sportu poprzez organizację letnich, zimowych obozów sportowych dla dzieci i młodzieży”, termin realizacji zadania 1.08.2018 r. – 20.08.2018 r., kwota przyznanej dotacji – 2.900,00 zł, kwota wykorzystanej dotacji – 2.900,00 zł;
 - z Uczniowskim Klubem Sportowym „Wyspiański” Szubin na zadanie pn. „Aktywne spędzanie czasu wolnego przez dzieci i młodzież podczas letniego obozu sportowego”, termin realizacji zadania 1.06.2018 r. – 30.09.2018 r., kwota przyznanej dotacji – 4.450,00 zł, kwota wykorzystanej dotacji – 4.450,00 zł;
5. W ramach otwartego konkursu ofert pn. **„Działalność na rzecz osób niepełnosprawnych, poprzez działania integrujące, rekreacyjne, zwiększające aktywność społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych, przeciwdziałające wykluczeniu społecznemu, likwidujące bariery, ograniczające skutki niepełnosprawności, działania na rzecz wzmocnienia współpracy środowisk i tworzenia warunków do zachowania samodzielności i niezależności osób niepełnosprawnych, promowanie aktywności osób niepełnosprawnych w różnych dziedzinach życia społecznego i zawodowego”** – kwota przeznaczona na konkurs 5.000,00 zł- zostały zawarte następujące umowy:
- z Ligą Kobiet Polskich Kujawsko-Pomorskiego Oddziału Wojewódzkiego w Bydgoszczy na zadanie pn. „Promowanie aktywności artystycznej uczestników Warsztatu Terapii Zajęciowej „Pelikan” Szubin”, termin realizacji zadania 15.09.2018 r. – 31.10.2018 r., kwota przyznanej dotacji – 2.110,00 zł, kwota wykorzystanej dotacji – 2.110,00 zł;
 - ze Stowarzyszeniem Inspiracja SI na zadanie pn. „Emocje po mojemu-kreatywnie i aktywnie”, termin realizacji zadania 1.05.2018 r. – 31.10.2018 r., kwota przyznanej dotacji – 2.180,00 zł, kwota wykorzystanej dotacji – 2.180,00 zł;
6. Na konkurs otwarty pn. **„Współfinansowanie wkładu własnego poprzez wsparcie ze środków budżetu gminy wkładu organizacji przy realizacji projektów współfinansowanych z funduszy zewnętrznych (fundusze Unii Europejskiej oraz inne fundusze zagraniczne i krajowe, z wyłączeniem środków z budżetu samorządów – wojewódzkiego i lokalnych) pod warunkiem, że instytucja finansująca wymaga wniesienia wkładu własnego”** – kwota przeznaczona na konkurs 7.000,00 zł – w trakcie trwania naboru nie została złożona żadna oferta.
7. W ramach otwartego konkursu ofert pn. **„Podtrzymywanie i upowszechnianie tradycji narodowych, pielęgnowanie polskości, rozwój świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej o tematyce: Powstanie Wielkopolskie 1918-1919 na Krajnie i Pałukach”** – kwota przeznaczona na konkurs 5.000,00 zł - została zawarta następująca umowa: z Choraǳią Kujawsko-Pomorską ZHP Hufiec Pałuki na zadanie

pn. „Powstańczy przystanek”, termin realizacji zadania 22.01.2018 r. – 28.02.2018 r., kwota przyznanej dotacji – 2.000,00 zł, kwota wykorzystanej dotacji – 2.000,00 zł.

8. W wyniku rozstrzygnięcia otwartego konkursu ofert pn. **„Podtrzymywanie i upowszechnianie tradycji narodowych, pielęgnowanie polskości, rozwój świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej o tematyce: Powstanie Wielkopolskie 1918-1919 na Krajnie i Pałukach”** na wykonywanie zadań publicznych Gminy Szubin w 2018 roku złożona przez Fundację Ośrodka Karta oferta pn. „Szubin pamięta swoje Powstanie” została zaakceptowana do realizacji. Kwota przyznanej dotacji wyniosła 3.000,00 zł i była niższa od kwoty wnioskowanej w ofercie. W związku z powyższym Fundacja Ośrodka Karta odstąpiła od zawarcia umowy o realizację zadania publicznego.
9. W ramach trybu pozakonkursowego na wykonywanie zadań publicznych Gminy Szubin w 2018 roku - kwota przeznaczona 10.000,00 zł - zostały zawarte następujące umowy:
- ze Stowarzyszeniem Gminnej Rady Kobiet w Szubinie na zadanie pn. „Pałuki swoje mamy z Kaszubami się poznamy”, termin realizacji zadania 9.06.2018 r. – 1.09.2018 r., kwota przyznanej dotacji – 4.150,00 zł, kwota wykorzystanej dotacji – 4.150,00 zł;
 - z Pałucko-Pomorskim Stowarzyszeniem Astronomiczno-Ekologicznym na zadanie pn. „Objazdowe obserwatorium astronomiczne”, termin realizacji zadania 22.04.2018 r. – 30.06.2018 r., kwota przyznanej dotacji – 2.600,00 zł, kwota wykorzystanej dotacji – 2.600,00 zł;
 - z Ligą Kobiet Polskich Kujawsko-Pomorskiego Oddziału Wojewódzkiego w Bydgoszczy na zadanie pn. „Wycieczka turystyczno-krajoznawcza uczestników Warsztatu Terapii Zajęciowej „Pelikan” w Szubinie”, termin realizacji zadania 1.06.2018 r. – 30.01.2018 r., kwota przyznanej dotacji – 1.000,00 zł, kwota wykorzystanej dotacji – 1.000,00 zł;
 - ze Stowarzyszeniem Inspiracja SI na zadanie pn. „Pierwsza pomoc-tak! Potrafię”, termin realizacji zadania 16.04.2018 r. – 20.16.2018 r., kwota przyznanej dotacji – 2.250,00 zł, kwota wykorzystanej dotacji – 2.250,00 zł.

W związku z niewykorzystaniem środków w planie wydatków w kwocie 2.580,00 zł w otwartym konkursie ofert pn. „Nauka, edukacja, ekologia i wychowanie poprzez prowadzenie innych działań o charakterze edukacyjnym, kulturalnym, ekologicznym, w tym organizacje warsztatów, szkoleń, prelekcji, konkursów, rozwijanie kształcenia w formach pozaszkolnych” oraz środków w kwocie 3.000,00 zł w otwartym konkursie ofert pn. „Podtrzymywanie i upowszechnianie tradycji narodowych, pielęgnowanie polskości, rozwój świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej o tematyce: Powstanie Wielkopolskie 1918-1919 na Krajnie i Pałukach” powyższe środki zostały przeniesione na promocję samorządu terytorialnego.

PODINSPEKTOR
A. Wisniewska
Agnieszka Wisniewska